

Sant Ermengol

Els Prats de Rei

Ubicació

Comarca:	Anoia
Lloc/Adreça:	Plans de Sant Ermengol
Emplaçament	Al cim d'un turonet rodejat de bosc i camps de conreu, en un creuament de camins.
Alçada:	654
Coordenades:	
Latitud:	41.69426
Longitud:	1.51378
UTM Est (X):	376326
UTM Nord (Y):	4616898

Classificació

Número de fitxa	08170-24
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Jaciment arqueològic
Estil / època:	Romànic Popular
Segle	XI
Estat de conservació	Dolent
Notes de conservació:	L'edifici està enrunat.
Protecció	Inexistent
Número inventari	Sí, IPA-5965
Generalitat i altres inventaris	
Accés	Fàcil
Ús actual:	Sense ús
Titularitat	Privada
Titular:	Bisbat de Vic. Carrer del Cloquer, 5 (08500 Vic)
Autoria de la fitxa	Jordina Sales Carbonell
Data de registre de la fitxa:	dv., 16/09/2016 - 02:00

Descripció

Al cim d'un turó que domina un antic encreuament de camins, i molt a prop de la masia de la Clau de Miralles, a només mitja hora de camí a peu de la vila dels Prats de Rei, es localitzen les restes d'una senzilla església d'origen romànic d'una sola nau, amb absis semicircular, datable al segle XII pel que fa a la seva concepció arquitectònica però objecte de diverses reformes posteriors en el seu aparell.

S'aprecia clarament la fàbrica de tipus romànic en els paraments conservats, sobretot a la zona de l'absis, on s'observa un aparell de carreus petits i mitjans molt ben tallats. Resten fragments d'una discreta cornisa al llarg dels paraments interiors i s'observa una senzilla peanya a la base de l'absis, però no es detecten altres elements ornamentals a la resta de la construcció. Tot i que manquen les cobertes, molt probablement la de la nau seria una volta de canó, i la de la coberta de l'absis seria un quart d'esfera.

A la cara interna del parament sud de l'església s'hi localitzen dos grans blocs de pedra esculpits i decorats amb creus en baix-relleu que podrien formar part d'un o dos sarcòfags medievals reaprofitats en alguna fase de reparacions de l'edifici. En un dels blocs la creu és de braços eixamplats, i en l'altre la creu és irregular i apareix emmarcada per un arc.

A la façana oest s'hi obre un portal que porta la data 1704, però l'accés original està al sud i en un moment donat es modificà i va passar a ser el lloc de pas entre l'església i la casa que se li va adossar, part de la qual es encara resta avui dempeus i que molt probablement era la casa de l'ermità. Les finestres es localitzen: una d'abocinada al centre de l'absis rematada amb un arc de mig punt fet a base de dovelles; una segona abocinada a la façana sud però amb arc monolític; i una tercera, rectangular i molt petita, a la part superior de la façana oest, just sota l'espaldana d'època moderna parcialment desapareguda que remata l'edifici.

Història

Sant Ermengol estava just al límit entre els termes dels castells de Vilallonga i de la Manresana i encara avui controla l'entrada a la denominada Clau Reial, una anòmala porció del terme municipal dels Prats de Rei per la seva banda de ponent que amb una forma estreta (només 300 m) i allargada (5,5 km) respon a diverses vicissituds històriques viscudes a la zona en la lluita pels dominis senyorials d'època medieval i moderna.

Aquesta església apareix documentada per primer cop l'any 1076 com a capella rural que en inici era sufragània de Sant Andreu del castell de la Manresana i més tard, al segle XIII, passaria a dependre de la parròquia de Santa Maria dels Prats de Rei. Durant la Baixa Edat Mitjana es documenta la presència de deodates vivint als voltants de Sant Ermengol.

Durant la Batalla dels Prats de Rei (1711), l'ermita i els seus voltants estaven controlats per la rereguarda borbònica, i el lloc constituïa un punt estratègic perquè quedava fora de l'abast del foc d'artilleria aliata. Als tombants del segle XX, Antoni Vila i Sala dona testimoni de que la capella estava ja en ruïnes, tot i que explica que encara hi vivia en ella 'un bon home, conreuant les pobres terres propietat de la metexa'.

Bibliografia

- VILA SALA, Antoni (1910): Prats del Rey y la Mare de Deu del Portal, edició facsímil editada per l'Ajuntament dels Prats de Rei l'any 2003, p. 40.
- JUNYENT MAYDEU, Francesc; MAZCUÑÁN BOIX, Alexandre; CARABASA VILLANUEVA, Lluïsa (1992): 'Sant Ermengol', p. 471-472.
- SABATÉ CURULL, Flocel, dir. (1994): Esglésies romàniques de l'Anoia, ed. La Veu de l'Anoia / Centre d'Estudis Comarcals de l'Anoia, Igualada, Zona C, fitxa 2.

-PERERA, Anna (en curs): Aproximació al paisatge històric dels Prats de Rei d'època medieval a través de la documentació i l'arqueologia del paisatge, Treball de final de Grau, Universitat de Lleida.

